

Vem är rasist?

Epitetet rasist har genomgått en betydelseglidning.

Rasist kallas numera var och en som hävdar att det finns raser inom homo sapiens. Min hemmagjorda definition av ras var tidigare: genetiska grupperingar inom en art, som är olika varandra på något sätt (så som t.ex. vita människor och färgade), men som utan problem kan få barn med varandra. Men nu är det alltså inte politiskt korrekt att ens påstå, att det finns mänskliga raser.

För att klassas som rasist krävdes det tidigare också att man såg en ras som överlägsen en annan på något sätt, eller att man ägnade sig åt att diskriminera och förtrycka en viss ras, (som i apartheidens Sydafrika). Nu räcker det att se någon sorts skillnad mellan två olika grupper av människor för att klassas som rasist.

Jag vill hävda att fröet till rasism ligger i det allmänmänskliga vi mot dom-beteendet; behovet av att utse och tillhöra en vi-grupp, som inte är som (utan bättre än!) alla de dom-grupper vi-gruppen bekämpar. I så måtto är vi i princip alla rasister. Den tillhörighet och gemenskap i vi-gruppen vi så hett eftersträvar blir starkare, om vår grupp kan frondera mot andra och annorlunda (och som vi tycker, sämre) dom-grupper.

Det tycks vara nödvändigt för oss att generalisera och gruppera människor. Vi måste förenkla och generalisera, annars skulle vår sinnesuppfattade verklighet bli alltför komplicerad.

Vi-grupperna har genom historien blivit större och större; från familjen till stammen, till nationen, till federationen – till världen. Vi har nu behov av att hela jordens befolkning i vissa sammanhang ser sig som en enda stor vi-grupp. Annars kan vi inte hantera miljöproblemen; klimatkrisen, massutrotningen av andra djur.

Ja, det vore med säkerhet ytterligt fördelaktigt om alla levande varelser på jorden, allt biologiskt liv ö.h.t., kunde utgöra vår största vi-grupp. Problemet är då bara: Om allt levande jorden är vi – vilka är då dom? Kan alla vara vänner utan att utnämna några fiender?

Tveksamt.

Nu är förstås en så stor, allomfattande vi-grupp helt orealistisk. Det kommer alltid att finnas grupper av människor som drar åt olika håll:

vänstern mot kapitalisterna
tillväxtfanatikerna mot miljömupparna
machomännen mot manshatarna
de vita mot de färgade
europeerna mot amerikanerna
européerna mot resten
de rika mot de fattiga
överklassen mot underklassen
vänstern mot högern
skogsmisshugarna (kalhuggarna och planterarna) mot skogsbrukarna (biologisk mångfald, rekreation, turism, friluftsliv)
rasisterna mot antirasisterna

Att se rasismen hos alla andra, men inte hos sig själv, är inskränkt. Vi är alla potentiella rasister (i modern mening), dvs. vi tenderar att bunta ihop människor i bra och dåliga grupper. Vi är misstänksamma och rädda för det som är främmande och anser självklart att vi själva tillhör den "rätta" gruppen, med de rätta egenskaperna och åsikterna – i motsats till alla förkastliga dom-grupper vi urskiljer överallt.

Vilken är då min egen vi-grupp? Vilka dom-grupper har jag identifierat?

Tja, där blir jag osäker. Jag ser kanske grandet i min broders öga, men bliver icke varse bjälken i mitt eget...? Egentligen vill jag nog se mig som en inbiten individualist, en outsider, som inte självklart ingår i någon grupp. Men är det sant? Gillar i och för sig inte att umgås med för många människor på en gång rent fysiskt, fyra till fem räcker gott.

Men visst kan jag t.ex. gruppera mig med människor för vilka konst i vid mening är superviktigt, en religion närmast; musik, poesi, litteratur, bildkonst, foto är prioriterade konstformer. Men det ska vara rätt sorts musik förstås...rätt sorts poesi... osv.

Politiskt är jag väl numera snarast en sorts passiviserad rabulist. Jag är starkt emot hela systemet: ständigt ökande materiell tillväxt, ekonomism, konsumism, you name it. Denna alltmer liberala hyperkapitalism med mottot "den som tjänar mest pengar på kortast möjliga tid vinner" styr världen. Visst, jag inser att just detta system har möjliggjort ökat materiellt välstånd för många miljoner och fått antalet svältande fattiga människor att gå ner. Men därmed har också befolkningsökningen på jorden nått helt orimliga nivåer; vi blir en miljon fler på fyra dagar. Och – inte minst! – denna industriella tillväxt, detta "effektiva" jordbruk, skogsbruk, fiske osv. har skett till priset av en totalt förödande miljöförstöring. Det priset kommer vi att få betala fullt ut i den närmaste framtiden.

Oj, det blev alldeles för många ord där... Och inte säger det så mycket om vilken vi-grupp jag tillhör... alla de som tycker som jag, antar jag...

Mina dom-grupper då? Ja, förr brukade jag säga att jag bara har fördomar mot bögar och frikyrkliga. Bögfördomarna har jag arbetat bort, tror jag. Men misstänksamheten mot starkt religiösa människor kvarstår. Ja, jag har svårt för fanatiker, vad det än gäller.

Sen kämpar jag med min tendens att instämma i det Ernst-Hugo Järegård en gång så uttrycksfullt deklarerade (se tidigare inlägg på bloggen): *Världen är så jäääävla full av idioter! Vi kan inte ta hänsyn till dem alla!* Jag vill inte tänka så (det låter som människoförakt) men har svårt att låta bli. På det viset är jag nog en rasistisk typ...

Sammanfattningsvis: Vart vill jag komma med denna text? Vet inte så noga. Vet bara att jag tillhör gruppen "vi som gillar att fundera på och reda ut saker och ting, och dessutom gärna skriver ner det vi kommer fram till".